

NORGES HØYESTERETT

Den 18. desember 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Tønder, Indreberg og Normann i

HR-2015-02543-U, (sak nr. 2015/2122), straffesak, anke over dom:

A (advokat Øyvind Panzer Iversen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens straffutmåling i sak om forsøk på voldtekt til samleie, jf. straffeloven 1902 § 192 første ledd bokstav a, jf. annet ledd bokstav a, jf. § 49 mv.
- (2) I straffesak mot A avsa Romsdal tingrett den 24. februar 2015 dom med slik domsslutning:
 - "1. A, født 00.00.1984, frifinnes for forholdet i tiltalebeslutningens post I.
 2. A dømmes for overtredelse av straffeloven § 342 første ledd bokstav b, vegtrafikkloven § 31 første til fjerde ledd jf § 22 første ledd og legemiddeloven § 31 annet ledd jf § 24 første ledd, sammenholdt med straffeloven §§ 62 første ledd, 63 annet ledd og 64 første ledd, til fengsel i 75 – syttifem – dager, og en bot til statskassen på 10 000 – titusen – kroner, eller fengsel i 15 – femten – dager dersom boten ikke betales. Til fradrag i fengselsstraffen kommer 5 – fem – dager for utholdt varetekt.

Dommen er en særskilt dom i forhold til Nordmøre og Romsdal politidistrikts forelegg av 20. juli 2014.
 3. A fradømmes for en periode på 3 – tre – år retten til å føre førerkortpliktig motorvogn i Norge, jf vegtrafikkloven § 33 nr. 1. Den tiden føreretten har vært midlertidig tilbakekalt og førerkortet beslaglagt kommer til fradrag i tapsperioden. Han pålegges å ta full førerprøve for gjenerverv av førerrett i Norge."
- (3) Dommen ble avsagt under dissens idet fagdommeren stemte for domfellelse også for forholdet i tiltalebeslutningen post I.

(4) Påtalemyndigheten anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for frifinnelsen av A etter tiltalebeslutningens post I. A anket over straffutmålingen i domsslutningens punkt 2. Ankene ble henvist til ankeforhandling.

(5) Frostating lagmannsrett avsa 22. oktober 2015 dom med slik domsslutning:

"I tingrettens dom, domsslutningen punkt 1 og 2, gjøres disse endringer:

A, født 00.00.1984, dømmes for overtredelse av straffeloven § 192 første ledd bokstav a jf annet ledd bokstav a jf § 49.

For dette forhold og de forhold som er rettskraftig avgjort i Romsdal tingretts dom av 24. februar 2015 ilegges han en straff av fengsel i 3 - tre - år og 1 - en - måned og en bot stor 10.000 - titusen - kroner.

Fullbyrdelse av 8 - åtte - måneder av fengselsstraffen gjøres betinget med en prøvetid på 2 - to - år på alminnelige vilkår, jf straffeloven §§ 52-54.

Til fradrag i fengselsstraffen kommer 5 - fem - dager for utholdt varetekt.

Dersom boten ikke betales, inntreer en straff av fengsel i 15 - femten - dager.

Dommen er en særskilt dom i forhold til Nordmøre og Romsdal politidistrikts forelegg av 20. juli 2014.

Det vises til straffeloven §§ 62 første ledd, 63 annet ledd og 64 første ledd."

(6) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen. Til støtte for anken er det i korte trekk anført:

(7) Lagmannsrettens straff er for streng. Det er lagt for lite vekt på at de skadevirkningene som regelmessig manifesterer seg ved voldtektsforsøk, ikke har manifestert seg i denne saken. Partene var tidligere samboere, men var på tidspunktet hendelsen fant sted ikke kjærester. De har imidlertid funnet sammen igjen i ettertid, og er i dag samboere. Fornærmede har ikke ønsket at A skulle straffes og har ikke krevd erstatning. For øvrig er det ikke uenighet om lagmannsrettens vurdering knyttet til de øvrige straffbare forhold, tilståelsens betydning og at deler av straffen er gjort betinget.

(8) Det er lagt ned slik påstand:

"A anses på mildeste måte."

(9) Påtalemyndigheten har anført at lagmannsrettens straff klart ikke er for streng. Det er gjort tilstrekkelig reduksjon for at handlingen ikke ble fullbyrdet. For øvrig er det tatt tilstrekkelig hensyn til sakens alder og det forhold at domfelte og fornærmede er samboere igjen.

(10) *Høyesteretts ankeutvalg* kan ikke se at anken reiser spørsmål som har betydning utover den foreliggende sak eller at det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett. Vilkårene for å samtykke til å fremme anken etter straffeprosessloven § 323 første ledd første og annet punktum er dermed ikke oppfylt. Men A ble frifunnet for forsøk på voldtekt i tingretten, og først domfelt for forholdet i lagmannsretten. Anken kan derfor bare nektes fremmet dersom ankeutvalget også finner det klart at anken ikke vil føre fram, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Spørsmålet er om det er et åpenbart misforhold mellom handlingene og den fastsatte straff, jf. straffeprosessloven § 344.

- (11) Anken knytter seg til straffen lagmannsretten har lagt til grunn for voldtektsforsøket. Det er enighet om at utgangspunktet ved fullbyrdet voldtekt ville ha vært en straff av fengsel i fire år. Lagmannsretten kom til at straffen burde reduseres til fengsel i tre år fordi tiltalte ikke kom lengre enn til forsøk. Domfelte anfører i anken at det riktige vil være å sette straffen ned til fengsel i to år på grunn av manglende skadevirkninger hos fornærmede.
- (12) Ankeutvalget kan ikke se at dette kan føre fram. Det er i flere Høyesterettsavgjørelser lagt til grunn at det skal tas utgangspunkt i den *objektive skaderisikoen* ved denne typen forbrytelser. I Rt. 2003 side 740 (avsnitt 22) er det eksempelvis uttalt:
- "Straffa må først og fremst fastsetjast ut frå det objektive alvoret på krenkinga og skulda hos gjerningspersonen. Følgjene for den krenkte skal med unntak for heilt særlege tilfelle fangast opp gjennom nivået på straffa. Det har generelt klare føremoner for den krenkte at det ikkje er nødvendig å gå inn på ofte svært personlege omstende. Eg viser her til avsnitt 9 i Høgsteretts dom av 14. mai 2003 i sak nr. 2003/197 (HR-2003-197-a-A9), som er den siste av fleire dommar frå Høgsterett der dette er påpeika."**
- (13) Tilsvarende følger det av Rt. 2004 side 1035 (avsnitt 13):
- "I formildende retning har domfelte påberopt seg at overgrepene ikke synes å ha påført fornærmede nevneverdige skadevirkninger. Dette kan det etter min mening ikke legges vekt på. Som Høyesterett har fremhevet i flere saker om voldtekt, skal straffen ta utgangspunkt i skaderisikoen som best avspeiles i overgrepets grovhet. På denne bakgrunn er det som regel ikke avgjørende for straffutmålingen om overgrepet har fått større eller mindre konsekvenser, og det er spesielt når det har fått alvorligere konsekvenser enn det aktuelle overgrepet normalt skulle tilsi at skadevirkningene kan ha selvstendig betydning."**
- (14) Dette må også gjelde der lovbryteren og fornærmede skværer opp og lever sammen senere. Som lagmannsretten påpeker tilsier allmennpreventive hensyn at det reageres strengt mot voldtekter og voldtektsforsøk. Utvalget har for øvrig merket seg at lagmannsretten har gjort 8 måneder av straffen betinget under henvisning ikke bare til tidsbruken, men også til domfeltes og fornærmedes nåværende livssituasjon.
- (15) På denne bakgrunn er det etter utvalgets mening ikke noe åpenbart misforhold mellom handlingen og den utmålte straff, jf. straffeprosessloven § 344, og utvalget finner det følgelig klart at anken ikke vil føre fram. Anken tillates derfor ikke fremmet.
- (16) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Anken tillates ikke fremmet.

Hilde Indreberg
(sign.)

Bård Tønder
(sign.)

Kristin Normann
(sign.)

Riktig utskrift: